

Stockholm den 19 augusti 2021

R-2021/0858

Till Justitiedepartementet

Ju2021/01663

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 22 april 2021 beretts tillfälle att avge yttrande över promemorian EU:s nya gräns- och kustbevakningsförordning, kompletterande reglering (Ds 2021:10).

Sammanfattning

Advokatsamfundet har i huvudsak inga invändningar mot förslagen i promemorian.

Synpunkter

Förslagen om kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning grundar sig i den från den 13 november 2019 av Europaparlamentets och rådets beslutade förordning (EU) 2019/1896 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624.

Eftersom förordningen utgör svensk lag är utgångspunkten med den nu aktuella kompletterande regleringen att Sverige ska kunna uppfylla samtliga förpliktelser som följer av förordningen och att berörda svenska och utländska myndigheter och tjänstemän ska kunna delta fullt ut i samarbetet i enlighet med förordningen.

Den nya regleringen medför bl.a. att utländska tjänstemän i Sverige tilldelas befogenheter inom svenskt våldsmonopol genom användning av bl.a. vapen och vissa

tvångsmedel. Regleringen innebär därmed en inskränkning i individens grundlagsskyddade fri- och rättigheter. Emellertid sträcker sig inte befogenheterna längre än för en motsvarande svensk tjänsteman, varför regleringen inte innebär någon utvidgning av befintlig svensk lagstiftning.

Regleringen medför även såväl straffrättsligt skydd som ansvar i enlighet med brottsbalkens (BrB) bestämmelser i 17 kap. 1–2, 4 §§ och 20 kap. 1 §.

Advokatsamfundet kan konstatera att det inte finns någon reglering som motsvarar brott mot tystnadsplikten på sätt som finns avseende svenska tjänstemän i 20 kap. 3 § BrB. Sålunda kommer straffbestämmelsen avseende brott mot tystnadsplikt i 20 kap. 3 § BrB inte att omfatta utländska tjänstemän. Enligt Advokatsamfundet bör det övervägas om det finns skäl för en sådan reglering i den föreslagna lagen.

Enligt Advokatsamfundet bör även bestämmelsen i 6 § i förslaget till lag med kompletterande bestämmelser till EU:s gräns- och kustbevakningsförordning förtydligas. Enligt lagförslagets ordalydelse har utländska tjänstemän rätt att använda skjutvapen i nödvärnssituationer. I motiven till bestämmelsen anges att utländska tjänstemän får använda skjutvapen *endast* i nödvärn (se s. 140). Enligt Advokatsamfundet bör skillnaden i formulering utvecklas närmare.

Uppdraget har varit begränsat såtillvida att utredningen inte haft att ta ställning till eller exemplifiera i vilka situationer som skulle aktualisera att Sverige skulle begära bistånd från Frontex. Advokatsamfundet anser att det hade varit såväl lämpligt som betydande om det i promemorian hade redogjorts för detta och inte endast överlämnas till gränsförvaltningsmyndigheterna.

I övrigt har Advokatsamfundet inga synpunkter på promemorians förslag.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander